SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 146. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 2, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 2-го СЕРПНЯ 1990 Ч. 146 РІК XCVII

ПАРЛЯМЕНТ УКРАЇНИ РОЗГЛЯДАЄ ПРОБЛЕМИ БЕЗРОБІТНИХ

Київ (УПА, УНВІС). — У п'ятницю, 13-го липня депутатів Верховної Ради України зустрів пікет безробітних, які приїхали сюди з різних міст і областей України. Уже понад рік в Україні діє об'єднання безробітних — Українська Асоціяція Громадян „Справедливість". Сама поява цієї громадської організації знедолених, членами якої вже стали близько 1,600 осіб, засвідчує, що життя своєю безжальною правдою нині спростовує міти комуністичної пропаґанди, що в СССР безробіття немає і не може бути.

І ось вируючий натовп біля стін парляменту — це люди, які залишилися без шматка хліба, а часто й без даху над головою. Про них розповів колишній провідний інженер обчислювального центру виробничого об'єднання „Укрнафта" Мечислав Вишневський, який тепер є головою асоціяції „Справедливість".

„Безробітний — це людина зі скаліченою долею. І таких скалічених морально людей сьогодні в Україні понад чотири мільйони. Я й сам один з них, бо вже протягом шести років поневіряюсь без праці тільки за те, що не терпів підлабузництва, не кривив душею, захищав рядових працівників від сваволі дирекції і парткому. Недаремно своє об'єднання безробітних ми назвали ,Справедливість'. Бо хочемо домогтися відновлення справедливости щодо кожного незаконно звільненого".

Як повідомив М. Вишневський, об'єднання вже домоглося відновлення на праці 29 незаконно звільнених робітників та службовців. Справи ще 40 громадян розглядає комісія ВР УССР з прав людини. Серед них і справа безробітної Ніни Руденко, матері п'ятьох дітей, котру звільнили за те, що боролася проти корупції, та матері сімох дітей Ніни Бердянської, незаконно звільненої з праці.

Та перед Верховною Радою України тепер стоїть набагато складніше питання: де і як знайти фонди для допомоги іншим чотирьом мільйонам безробітних в Україні.

Бандуристи гостювали на Союзівці

Союзівка. (Г. Колесса). — Кожної суботи гості Союзівки, оселі УНСоюзу в Кетскильських горах, дістають щораз то нові чудові враження від концертових програм. Останньо, 28-го липня, в просторій залі „Веселки" виступив ансамбль бандуристів „Гомін степів" з Ню Йорку.

Ансамбль був заснований в 1982 році. Він концертував по Америці та Канаді, а в 1987 році відбулося його успішне турне по Арґентині та Бразилії. Деякі з членів ансамблю виступали в Европі та Південній Америці і навчали там молодь кобзарського мистецтва. В 1984 році ансамбль випустив свою платівку. В його репертуарі — українські народні пісні, обробки, а також сучасні твори. Художній керівник ансамблю — Іван Лехіцький. Йому належать обробки народних пісень, виконаних в цій програмі, як теж інструментальна композиція „Осінь". В складі ансамблю виступав його колишній художній керівник Юліян Китастий. Ім'я Китастих є добре відоме шанувальникам українського народного мистецтва; Юліян з честю продовжує родинні професійні традиції. Він — керівник школи кобзарського мистецтва в Ню Йорку. За останні два роки в складі тріо він їздив в турне по Україні. Під час концерту мистець полонив слухачів виконанням власної композиції.

Всім членам ансамблю дуже близький розвиток подій в Україні. У зв'язку з цим вони склали свій репертуар так, щоби віддзеркалити дух сучасної України і включили в свою програму, між іншими, композицію Марії Бурмаки на слова Олександра Олеся „Ой не квітни, весно". Ця композиція вперше прозвучала минулої осени в Чернівцях на фестивалі сучасної української музики „Червона рута". Її автор — Марія Бурмака, 18-ти літня студентка з Харкова, доказала цим, що ніщо не змогло вбити бойовий український

(Закінчення на стор. 4)

ХРАМОВЕ СВЯТО В БАВНД БРУКУ

Бавнд Брук, Н.Дж. — Українська православна катедра св. Рівноапостольського Князя Володимира влаштовує в неділю, 5-го серпня, храмове свято, яке відбудеться в Українському Селі. Архиєрейську Службу Божу очолить предстоятель катедри Єпископ Антоній. Зустріч Владики та Архиєрейська Служба пічнеться о год. 9-ій ранку.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВІДІБРАННЯ НАГОРОДИ ПУЛІЦЕРА ВІД В. ДЮРАНТІ

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Недавно видана книжка С. Дж. Тейлор п. з. „Апологет Сталіна", яка є біографією славного журналіста „Ню Йорк Таймсу" Волтера Дюранті і яка дуже ясно та недвозначно виявляє ганебну мораль того журналіста, який писав неправду про Великий голод в Україні на наказ Москви, дістала тепер широкий відгук в американській пресі, а з тим ясне домагання до видавця щоденника „Ню Йорк Таймс" Артура О. Сулцберґера відкликати посмертно нагороду Пуліцера за журналістичну працю, яку дістав Дюранті.

На цю тему появилася стаття у престижевому щоденнику „Волл Стріт Джорнал" видавця „Нових критерій" Гілтона Креймера під промовистим заголовком „Усі брехні, що надаються до друку", що є перефразованим гаслом „Ню Йорк Таймсу". Автор, реферуючи книжку С. Дж. Тейлор, подає читачам усі подробиці неморального життя і писання В. Дюранті, який роками оббріхував читачів „Ню Йорк Таймсу", вихваляючи Сталіна та його політику і всеціло замовчуючи те, що Сталін вимордував мільйони людей, в тому сім мільйонів українців у штучно викликаному голоді в 1932-33 роках.

Обширну вістку про книжку С. Тейлор і ролю Дюранті подає вашінґтонське видання „Точність у засобах масової інформації" п. з. „Таймс повинен повернути нагороду Пуліцера, дану Дюранті". Стаття починається пригадкою про випадок з американською журналісткою Дженет Кук, яка видумала історію про восьмирічну наркоманку і написала її у „Вашінґтон Пост" немов би то була правда. Коли її газета про це довідалася Дж. Кук відібрано негайно нагороду Пуліцера, яку вона саме за цю історію отримала. Це дає нагоду виданню у своїй обширній інформації про В. Дюранті і його біографії пера С. Тейлор зробити порівняння і висновок, що тепер „Ню Йорк Таймс" повинен відкликати нагороду Пуліцера, яку свого часу дістав В. Дюранті за свої репортажі зі Совєтського Союзу. На доказ того газета цитує таких поважних істориків і журналістів, як д-ра Роберта Конквеста і Джозефа Олсопа, який закінчуючи свою працю журналіста в „Ню Йорк Таймсі" ще в 1974 році написав про Дюранті, що він „закривав страхіття і обманював цілу ґенерацію, прикрашуючи совєтську дійсність" Цікаве, що авторка цієї біографії, яка так відсвіжила злочин журналіста, спершу перечитавши книжку В. Дюранті п.з. „Я пишу, як хочу" була переконана, що він пише правду і щойно коли за порадою свого професора почала розпитувати інших журналістів-сучасників Дюранті, зовсім змінила свою думку і написала книжку, яка відкрила усім очі на злочин Дюранті.

Цитуючи слова сучасника Малколма Маґґеріджа,

(Закінчення на стор. 4)

МАТЕРІ ВИМАГАЮТЬ ПОВЕРНЕННЯ ВОЯКІВ

Івано-Франківське. — Представник об'єднання Державна Самостійність України (ДСУ) Михайло Зеленчук повідомляє, що 22-го липня в приміщенні одного з місцевих будинків культури відбулась конференція Комітету Солдатських Матерів, що був створений у місті 11-го липня.

До зібраних промовляли представники цілого ряду ґромадських об'єднань та організацій, а також народні депутати України та області. У своїх виступах промовці різко засудили практику використання військовослужбовців - громадян України для придушення міжнаціональних конфліктів у „гарячих" частинах імперії. Водночас, присутні оцінили дії УПА проти фашистських та комуністичних поневолювачів як справедливі й такі, що заслуговують на народну пам'ять.

Учасники конференції ухвалили резолюцію, у якій є такі пункти: протягом серпня 1990 року повернути на батьківщину всіх військовослужбовців, які проходять термін обов'язкової служби і є громадянами України; з метою запобігти конфліктам, подібним до того, що стався 7-го липня у Чортківському районі на Тернопільщині, вивести з України військовослужбовців, які не є громадянами респуліки; виплатити відшкодування матерям, що втратили своїх синів у совєтському війську поза межами імперії; від осени цього року забезпечити проходження військової служби громадянами України лише на території республіки; взяти участь у всеукраїнському мітинґу 26-го липня, що відбудеться о 6-ій годині вечора за київським часом і який присвячується обговоренню питання щодо створеня української армії, відповідно до декларації про державний суверенітет України.

В разі невиконання урядом республіки вимог повернути українських вояків на батьківщину, учасники конференції заявили про свій намір закликати населення до пікетувань та страйків.

ЗСА вивозять хемічну зброю зі Західньої Німеччини

Кляузен, Західня Німеччина. — У четвер, 26-го червня, з цього містечка, в якому знаходиться єдиний в Европі склад хемічної зброї, виїхала перша колона з хемічними стрільнами, які повинні бути знищені. В загальній кількості у Кляузені зберігалося 102,000 артилерійських стрільнів, „начинених" нервово паралітичним ґазом.

За рухом колони спостерігали не лише місцеве населення, але й совєтські військовики, запрошені у Кляузен в рамках угоди з Заходом. Влада прийняла екстренні заходи щодо безпеки: над колоною, що складалася з 40 авт, кружляли поліційні гелікоптери, а вздовж дороги були виставлені

(Закінчення на стор. 4)

ДЖ. БЕЙКЕР ЗНОВУ ПОЇХАВ ДО СССР

Іркутськ, СССР. — Аґентство Ассошіейтед Пресс повідомило, що державний секретар З'єднаних Стейтів Америки Джеймс Бейкер знову прибув у вівторок, 31-го липня до Совєтського Союзу. В середу, 1-го серпня, він зустрівся із своїм совєтським колеґою, міністром закордонних справ СССР Едуардом А. Шеварднадзе і вже з першого дня обидва розпочали обговорювати заздалегідь узгіднену програму нарад, обговорення реґіональних конфліктів, зокрема проблему Афґаністану і Камбоджі.

Совєтське пресове аґентство ТАСС, покликаючись на інформації міністерства закордонних справ СССР інформує, що обидва міністри закордонних справ говоритимуть також про ряд інших важливих справ, наприклад, поглиблення співпраці Совєтського Союзу із З'єднаними Стейтами Америки, з'єднання Німеччини, ситуація на Близькому Сході, яка особливо ускладнилась у зв'язку з масовим приїздом жидів з СССР до Ізраїля і можливості поселення їх на арабських землях — смузі Ґази і західньому березі ріки Йордан, проти чого протестує не тільки СССР, але також багато інших країн.

З того ж джерела кореспондент ТАСС довідався, що Бейкер і Шеварднадзе застановлятимуться над можливістю чергової зустрічі на вершинах між президентом Джорджом Бушем і президентом СССР Міхаїлом Горбачовим. Цього разу така зустріч, ще не відомо коли, повинна відбутися в Совєтському Союзі.

Під час того, коли Е. Шеварднадзе і Дж. Бейкер обговорюватимуть проболему Афґаністану, президент комуністичного режиму в тій країні Наджібулла також прибув до Москви і вже вспів відбути зустріч з багатьма совєтськими керівниками. Покликаючись на представника міністерства закордонних справ СССР Юрія Ґреміцького, ТАСС повідомив, що Наджібулла приїхав до СССР для „перевірки свого здоров'я". Очевидно, закордонні дипломати і політичні аналітики поставили під сумнів інформацію ТАСС, бо в Москві вже раніше говорилось про можливість приїзду афганського диктатора, який шукає в СССР не тільки матеріяльної і збройової підтримки, але в першу чергу розв'язки афганського питання.

Після переговорів в Іркутську, Бейкер і Шеварднадзе та супроводжуючі їх особи відбудуть проrулянку кораблем по Байкалі. В четвер, 2-го серпня, державного секретаря ЗСА очікують в Москві, де він, правдоподібно, зустрінеться з генеральним секретарем ЦК КПСС і президентом СССР М. Ґорбачовим та його найближчими співробітниками. Він також відвідає Монголію і там переговорюватиме з місцевими партійними і державними керівниками. Повідомляють, що Бейкер залишиться кілька днів в Монголії приватно: відпочиватиме і може навіть візьме участь у спільному полюванні.

Амераканські і взагалі західні політичні аналітики і знавці підсовєтських відносин кажуть, що Дж. Бейкер належить до осіб, які вважають, що приватними зв'язками з керівними діячами СССР можна багато більше осягнути, як формальними конференціями.

В Англії вчинено терористичний акт

Генкгем, Великобританія — У понеділок рано, 30-го липня, в результаті терористичного акту помер депутат англійського парляменту від Консервативної партії Іян Ґов. Він загинув у результаті вибуху бомби, встановленої під його автомобілем, в південноанглійському місті Генкгем.

Лише на другий день, у вівторок, 31-го липня, відповідальність за вбивство взяли на себе терористи Ірляндської революційної армії (ІРА), хоч поліція з самого початку не сумнівалася, що терористичний акт був вчинений бойовиками ІРА. Підтвердженням думки поліції може служити той факт, що ім'я Ґова фіґурувало у списку жертв, заплянованих ірляндськими терористами. Список цей поліція знайшла на конспіративній квартирі ІРА в Лондоні у грудні 1988 року.

І. Ґов, підтримуючи позицію Марґарет Тачер, різко виступав проти терористичної діяльности. У минулий вівторок, коментуючи терористичний акт, що привів до загибелі трьох поліціянтів і двох католицьких монахинь у Північній Ірляндії, Ґов сказав, що дії бойовиків безперспективні і безсенсні. „Жінки стали вдовами, а діти — сиротами, — заявив парляментарій. — Кому все це потрібне?" Ґов різко осудив пропозицію Нелсона Манделі, який закликав до переговорів між ІРА і британським парляментом.

Марґарет Тачер назвала загибель Ґова своєю особистою втратою і неоціненною втратою, що її зазнав британський парлямент. Співчуття висловив і лідер опозиційної Лейбористської партії Ніл Кіннок.

ПРИВІТАННЯ, РЕЗОЛЮЦІЇ І РЕКОМЕНДАЦІЇ 32-ОЇ ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УНС В БАЛТИМОРІ

ВІД 28-ГО ТРАВНЯ ДО 1-ГО ЧЕРВНЯ 1990 РОКУ

ПРИВІТАННЯ

Ми, делеґати 32-ої Звичайної Конвенції Українського Народного Союзу, зібрані у Балтиморі, шлемо братський привіт українському народові і підкреслюємо нашу моральну і фінансову підтримку у цей час його національного відродження.

Ми теж вітаємо ієрархію наших Церков — Української Греко-Католицької та Української Автокефальної Православної, як і також провідників Баптистських Церков у діяспорі та в Україні. Наші очі звернені на запланований собор УАПЦ в червні у Києві і на зустріч Митрополита Стернюка з Папою Іваном Павлом II у Ватикані при кінці червня, та підтримуємо творення українських патріярхатів.

Ми, делеґати 32-ої Звичайної Конвенції УНС теж вітаємо нашу світову громадську надбудову та інші крайові централі, вітаємо проводи і членів наших місцевих і крайових харитативних, наукових, молодечих, жіночих та всіх інших установ і закликаємо всіх своїх членів активно включитися в усі їхні акції для добра нашої громади і нашого народу. Ми шлемо привіт населенню Литви, Латвії та Естонії та піддержуємо їхні зусилля для повної незалежності та виходу з СССР.

РЕЗОЛЮЦІЇ У СПРАВАХ УНСОЮЗУ

1. Конвенція рекомендує нововибраному Головному Урядові урочисто відзначити 100-ліття УНС на всіх рівнях цієї організації і поцікавитися можливостями скликати 33-тю Звичайну Конвенцію УНС у 1994 році в околицях народження УНС а саме в Шамокині, Па.

2. Конвенція закликає Головний Уряд УНС переоцінити важливість книгарні „Свободи", та її побільшити, щоб у її склад увійшли книжки на теми української історії, культури, політики, мови — щоб ці книжки були доступні всім зацікавленим особам, в тому і приїжджим з України, яким тяжко набути такі книжки в СССР. Конвенція має побажання до Головного Уряду, щоб товар був доступний для тих, які заходять особисто до книгарні, як також для закупу книжок через пошту.

3. Конвенція доручає Головному Урядові збільшити об'єм та склади редакцій обох часописів „Свободи" та „Українського Тижневика", з уваги на сьогоднішні швидкі та небуденні події в Україні та в інших республіках СССР, де проживають українці, як також у Східній Европі. Часописи не в силі поміщувати на своїх сторінках важливі інформації, які напливають до редакцій. Продовжуючи свою службу громаді, УНС повинен призначити більше фондів для осягнення такої цілі.

4. Конвенція просить Головний Уряд, щоб члени УНС мали вибір пресових видань УНСоюзу. Україномовні члени є зобов'язані отримувати українську „Свободу". Конвенція просить, щоб англомовні члени були зобов'язані одержувати англомовний „Український Тижневик".

5. Конвенція доручає Головному Урядові розглянути можливості відкрити бюра у Києві і у Львові, які б передавали новини та вістки на безперервній підставі обом часописам УНС. Подробиці цього проєкту повинні бути обговорені Головним Урядом та редакціями часописів.

6. Конвенція рекомендує щоб Головний Уряд назначив спеціяльну комісію, окрему від Екзекутиви, яка б перевірила статут УНСоюзу.

7. Конвенція закликає Головний Уряд перевірити працю Союзівки з метою підвищити її підприємчивість та фінансовий зиск.

8. Конвенція доручає Головному Урядові звернути особливу увагу професійним продавцям забезпечення про важливість приєднування нових членів з рядів молодів та молодих професіоналістів у ряди УНС.

УКРАЇНА І ДІЯСПОРА

1. Конвенція закликає Головний Уряд допомогти фінансово і морально РУХ ові, також всім демократичним групам в Україні, в тому числі і молодіжним групам, які тепер повстають у всіх частинах України.

УНСоюз завжди був жертвенним фундатором допомоги Україні через інші організації, але ми уважаємо, що настав час, щоб УНС допоміг Україні прямою дорогою і так сприяв рухові за національне відродження і самостійність України.

2. Конвенція доручає Головному Урядові постійно пригадувати міжнародним організаціям, як теж урядам вільного світу, про трагедію Чорнобиля і допомогти жертвам цієї світової катастрофи медичною та іншими формами допомоги.

3. Конвенція закликає Головний Уряд грошево підтримати незалежний фільмовий проєкт започаткований свідками Великого голоду 1932-33 років. Цей проєкт, режисером якого є Олесь Янчук із Києва, потребує західньої техніки. УНСоюз може в цьому допомогти.

4. Конвенція закликає Головний Уряд підтримати створення катедри українознавства при Іллинойському університеті, дати фінансову допомогу щоб таким способом уможливити центр українських студій у середньозахідніх частинах ЗСА. Конвенція також закликає Головний Уряд підтримувати такі проєкти в інших університетах в Америці та Канаді.

5. Конвенція закликає Головний Уряд включитися до святкувань 100-ліття українського поселення в Канаді у 1991-92 роках. З огляду на те, що УНС є впливовою установою в Канаді, ця організація повинна відіграти провідну ролю у цих історичних святкуваннях.

6. Конвенція вітає новостворені спортові групи в Україні та закликає Головний Уряд УНС підтримати їх у їхніх зусиллях створити Національний Олімпійський Комітет України.

Резолюційна Комісія: д-р **Богдан Ткачук** (Від. 472), о. **Мирослав Ткач** (Від. 39(, **Ольга Козак** (Від. 22), ред. **Володимир Левенець** (Від. 5), **Володимир Корчинський** (Від. 271), **Павло Дорожинський** (Від. 432), і ред. **Марта Коломиєць** (Від. 25).

ФІНАНСОВА КОМІСІЯ

Згідно з постановами статуту УНС, Екзекутива покликала фінансову комісію в складі: д-р Іван Сєрант (86), Лев Вовк (444), Левка Паньків (125), Іван Ґавалюх (377) та Гелен Словік (7), яка не могла приїхати на Конвенцію.

Статутовим завданням комісії було:

1. Порівняти прибутки і видатки за 1989 рік з бюджетом затвердженим річними нарадами у 1989 році;
2. Приготовити пропозицію висоти денної дієти делеґатів для затвердження Конвенцією;
3. Приготовити пропозицію висоти платень Головного Екзекутивного Комітету на 1990-91 рік;
4. Приготовити бюджет на 1990 рік;
5. Евентуалії.

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

НАОЧНІ СВІДКИ стверджують, що у Монровії, столиці Ліберії, військовики вірні президентові Самуелеві До, увірвавшись до лютеранської церкви св. Петра на передмісті Сінкор, що є прибіжищем втікачів у цій міжусобицями поділеній країні, та вчинили масову різню, вбиваючи сотні осіб у більшості жінок, дітей та немовлят. Згідно зі свідченнями біля 600 осіб вбили вояки із племени Кран президента До, а жертви були з племен Ґіо та Мано, які є прибічниками повстанців, що поборюють уряд До.

КОЛИШНІЙ КОМУНІСТИЧНИЙ диктатор Болгарії Тодор Живков у понеділок, 30-го липня, відклав на неозначений час свій попередньо запланований виступ перед парляментом країни, що мав бути вповні передаваний телевізійною мережею країни. Місцеві та закордонні аналітики твердять, що такий крок зі сторони Т. Живкова бодай частинно злагіднить теперішню напружену політичну ситуацію в країні, яка витворилася з уваги на те, що деякі теперішні провідні мужі Соціялістичної партії — колишньої Комуністичної — побоювались, що його зізнання могли б також вплутати їх у ті чи інші попередні потягнення. Т. Живков, що правив Болгарією понад три декади, вже протягом шести місяців є під кримінальною перевіркою прокуратури за можливі зловживання своєї влади, хабарництво тощо.

МИНУЛОГО РОКУ молодий чехо-словацький римо-католицький священик о. Вацлав Мали був революціонером, одним з головних речників Форуму — руху, що в листопаді минулого року без кровопролиття повалив 40-літню владу комуністичного уряду в країні. Сьогодні цей молодий священик боліє та тривожиться тим, як церкви використають здобуту свободу для покращання духовного життя своїх вірних. Однче з усього видно, що найбільше турбує його те, що провід, тобто єпископи всіх християнських віровизнань, не подають напрямних для своїх вірних. Він твердить, що єдині слова про духове відродження та моральні обов'язки громадян оновленої країни досі можна було почути тільки з уст Вацлава Гавела.

В АМЕРИЦІ

ГОЛОВА ФЕДЕРАЛЬНОЇ корпорації забезпечення депозитів Вілліям Сайдман повідомив Сенат про необхідну суму грошей для покриття краху щаднично-позичкової індустрії в наступному фіскальному році. Ця сума двічі перевищує попередні минулорічні підрахунки та досягає 100 біл. дол. В. Сайдман сказав, що йому дуже „неприємно" виголошувати цю суму, особливо по відношенню до платників податків, він хотів би, щоб вона була меншою. Члени Конґресу свідомі наростання тиску зі сторони населення, яке стає все більш занепокоєне з приводу безкінечности проблем заборгованости щаднично-позичкової індустрії держави.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ зустрівся в понеділок, 30-го липня, з головою Ради міністрів Латвії Іварсом Годманісом та міністром закордонних справ Янісом Юрканьшом. На пресовій конференції після зустрічі оба латвійські державні діячі повідомили про успішні розмови з американським президентом. Вони нагадали Президентові, що деякі европейські країни збираються вжити конкретних заходів на шляху до признання незалежности Латвії. „Ми просили американську владу також вжити подібних заходів та отримали позитивну відповідь", — сказаав Юрканьш. — „Шлях Латвії до незалежности буде демократичним, мирним та поступовим. Ми збираємось відновити повну незалежність на сто відсотків". І. Годманіс сказав, що просив Дж. Буша відкрити в Ризі інформаційний центр ЗСА, підтримувати американські приватні компанії в торгівлі з Латвією. Президент ЗСА обіцяв розглянути всі заторкнені питання.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City N J
Box 346 Jersey City N J 07303

Білорусія також на шляху до свободи

Після трьох балтійських країн, Російської Федеративної ССР, України, і Киргизії вже сьома з черги членська країна СССР — Білорусія — проголосила свою самостійність. Грузія заповіла, що зробить це саме. За інформацією московського кореспондента „Ню Йорк Таймсу" з 28-го липня 1990 року — білоруський парлямент у Мінську проголосив „у твердо стилізованій проклямації" свою суверенність. Покищо не маємо тексту цієї проклямації і черпаємо цю інформацію тільки з „Ню Йорк Таймсу". Декларація суверенности Білорусії має те спільне з Декларацією України з 16-го липня ц.р., що своє остаточне державницьке оформлення відкладає до часу переговорів з центральною владою СССР. Однаково, як українська Декларація, Білорусія заповідає творення на своїй території власної національної армії і поліції. Зокрема — Білорусія зголошує претенсію до участи в користуванні багатством Союзу: його запасами золота, дорогих каменів і твердої валюти. Як супроти Декларації України так і щодо того акту Білорусії — Міхаїл Ґорбачов ще не заняв становища. Зате у цій інформації про Білорусію у „Ню Йорк Таймсі" згадано про прецікаву й, може далекосяжну подію: президент корінної Московщини, формально Федеративної Російської СССР, Борис Єльцин, був присутній як гість-обсерватор на нараді президентів Литви, Латвії й Естонії — як представники цих трьох країн мають поводитися на заповідженій (без подання докладного реченця) конференції у Москві. Виступаючи на телебаченні у Латвії — Єльцин заповів, що він плянує підписати договори з кожною із названих трьох балтійських держав, визнаючи їхню суверенність.

Ця заява Єльцина, може, важливіша, як акт суверенности Білорусії. Це одвертий виклик Ґорбачову, це прецеденс до офіційної згоди корінної Московщини на усамостійнення всіх 15-ти членських республік Совєтського Союзу. Єльцин послідовний у своєму становищі, що треба реорганізувати СССР на базі децентралізації влади прав і компетенцій. Як далеко сягала би та децентралізація за пляном Єльцина і чи вона — хай би тимчасово — задовольнила країни, які були насильно поярмлені Москвою і тепер проголошують поворот до волі, — цього ніхто ще не сказав. Невідомо теж, яку ролю в цій ситуації гратиме Ґорбачов із своєю прибічною Радою і яке місце тепер союзного Політбюра. У створенні цього мряковиння, яке дає поштовх до прерізних здогадів, завинив головно Міхаїл Ґорбачов, який своєю „перебудовою" охоплював ніби також децентралізацію влади. Поки він зібрався на цю децентралізацію і поки почав переговорювати з авторитетними представниками даних республік (народів), а не ставлениками Москви — ці народи самі почали проголошувати свою політичну волю. Межі цієї волі можуть бути різні. Поняття незалежність — самостійність — суверенність можуть також різно виглядати у практиці. Коли хтось скаже: „народові потрібна повна самостійність, повна ні від кого державна незалежність" — то це теж тільки у теорії недискусійна істина. Життя вимагає реалітетів, а не гарних теорій. Американська Конституція, про яку для України мріяв Шевченко, ніби ідеальна, але за 200 років існування, крім „основних" 10-ти Додатків є вже 26 дальших, крім тих, які у процесі схвалення.

У минулому році блискавично перейшла над Европою протикомуністична революція і шість сателітів Москви усамостійнилися. У деяких з них (Болгарія, Румунія) усе ще вариться, всі вони переживають кризу з переходом економіки із контрольованої на вільну. У цьому році почалася тиха революція всередині СССР. Чи вона все буде безкровною та як вона і чим закінчиться — один Господь знає. Покищо ми є свідками назрівання боротьби за владу у Москві. Західні лідери прославляли політичну зручність Ґорбачова, але заява державного секретаря Бейкера, що уряд ЗСА готов переговорювати з опозицією проти Ґорбачова, вказує, що президент Буш не виключає, що цієї політичної зручности Ґорбачова буде замало. Дальший хід подій в Україні у великій мірі залежить від подій у Москві та в інших складових частинах імперії. Тому відважний політичний акт Білорусії — це добра для нас подія.

Президенти трьох балтійських країн рішили: країни їхні готові до співпраці з СССР, але вони, президенти, відмовляються брати участь у переговорах на базі неділимства імперії. Якою буде реакція Москви?!

Сергій Каразій, Львів

УКРАЇНЦІ В МОСКВІ

I.

Доля розпорядилась так, що існує в світі ніби дві України. Одна на своїй одвічній землі, друга розкидана по всьому світі від Сибіру до Австралії. Ще донедавна контакти між цими двома Українами — закордонною, що за совєтською термінологією складалась переважно з „покидьків" і „буржуазних націоналістів", та Радянською, яка нібито вже й не Україна була, а так собі „совєтський народ", „нова соціяльна й інтернаціональна спільність людей" — були практично неможливими. Але хвиля національного пробудження зруйнувала цю відчуженість, українці простягли одні одним руки й спілкування між ними вийшло за рівень приватного листування й рідних туристичних поїздок. Дізнались ми про українські коледжі та університети, товариства, об'єднання, банки, створенні українцями за десятки тисяч кілометрів у різних куточках землі. Довідались ми й про життя українців, котрі живуть майже поряд — у Польщі, Югославії, Чехо-Словаччині, Румунії, й тих про кого ми взагалі ніколи не згадували: про українців Мурманська, Владивостока, Прибалтики, Казахстану, Москви та Ленінграду. А вони також є, і їх досить багато. Вони теж розмовляють між собою українською мовою, святкують українські свята, співають українських пісень, слідкують за радіо й телеповідомленнями про події в Україні.

Ми знаємо тепер, що перші українці в Канаді з'явились 100 років тому, коли ж з'явилися перші українці у Москві сказати важче, бо з того часу пройшло набагато більше років. Але як би там не було, вже на початку цього сторіччя в Москві склалась сильна українська громада. Працювало тут багато видатних українських вчених, видавали українські часописи Михайло Грушевський та Симон Петлюра, у революційні 1917-19 роки тут проходили велелюдні демонстрації українців під національними синьо-жовтими прапорами. Історія української громади в Москві — тема надзвичайно цікава і її варто було б розглянути більш докладно. Я ж хотів би розповісти коротко про теперішню московську громаду, яка налічує, до речі, близько 400,000 осіб.

Одразу потрібно зізнатись, що було б приємним самообманом вважати, що всі вони знають українську мову, літературу та історію. Зрештою, зважаючи на ту руїну національної культури, що ми маємо нині в самій Україні завдяки „мудрій національній політиці КПСС" в цьому немає нічого дивного. Проте з першими звістками про активізацію громадсько-політичного життя в Україні найбільш активні московські українці, переважно з числа студентів, а також ті, хто постійно проживає в Москві, почали збиратись разом на Пушкінській площі — центрі політичного життя міста й улюблене місце неформалів, чи на Арбаті коло крамниці „Українська книга", обговорювали українські події, переказували свіжі новини, вступали у дискусії з москвичами, які прислухались до розмов на не зовсім зрозумілій їм мові й задавали свої питання. І незабаром постали в Москві Товариство української культури „Славутич", Український молодіжний клюб. Згодом з'явилось і приміщення — кімната в Московському палаці молоді, де молодіжний клюб збирається й тепер. Українські товариства привертали до себе все нових членів, поступово почали налагоджуватись зв'язки з іншими українськими товариствами, зокрема з Товариством Лева. Найпершими значними справами стали створення Української недільної школи, до якої ходить зараз близько 50 учнів різного віку (переважно це діти членів „Славутича"), а також українська бібліотека, яка крім іншого займається збиранням українських неформальних видань. Українці організували святкування річниць Тараса Шевченка, проводили дні України в Московському державному університеті ім. Ломоносова (МДУ), Інституті міжнародних відносин ім. Баумана (МДТУ) та інших ВУЗА-х (Вищі учбові заклади) Москви. Не забувають тут і про організацію дозвілля: радували нас своїм співом хор під керівництвом Марії Пропев'ят, „Дударик", кобзар Володимир Горбатюк, а на Різдво Христове приїздив до нас гурт Остапа Стахіва.

Закінчення буде.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

На непозначених шляхах космосу

Приблизно 15 більйонів літ тому Всесвіт був пустий, без ґалактик, без зір, без плянет, бет життя і без світла. Довкола царила бездонна темрява, сповнена водня і гелію. І нежданно, струснула довкілям експльозія пилових хмар, позначена появою титанічного вогню, кволим ґрюкотом у коридорах часу та втіленням нового Всесвіту.

Так окреслює астрономія народження нашого космосу, яке сучасна наука називає теорією „Биґ Бенґ" („Великого Зудару").

Щойно 50 літ тому вдалося людині піднести на товщину мізинного пальця завісу цього Космосу та заглянути до його таємних домен. Людиною, що піднесла цю завісу був американський астроном Едвин Ґеббл, що відкрив вперше перед очими людини чарівне царство, не заторкнене досі людським оком та незбагненне навіть в його найбільш фантазійних снах.

У цьому царстві народжуються та вмирають зорі в осяйних спалахах, що линуть у простір більйони світляних років, в якому одна ложка матерії дорівнюється тягареві 20 мільйонів слонів, а „чорні діри" всмоктують в себе космічну матерію та світло з силою найпотужнішого пилососу. Едвин Ґеббл відкрив, що мряковинні місця на телескопних світлинах, які астрономи вважали досі скупченням космічних ґазів, становлять в дійсності скупчення зір поза нашою ґалактикою.

Сьогодні ми знаємо, що у Вселенній стільки ґалактик, що стебелин трави на зеленій леваді, а їх приблизне число дорівнюється 100 більйонів.

Щоб уявити собі неймовірну величину космосу, учені придумали космічну міру світляного року, що становить відстань, що її проходить світло протягом одного року, а яка дорівнюється 946 трильйонів миль. Це без сумніву майже фантастична відстань.

Щоб дати, проте, читачам уявлення про величину космосу, вистачить згадати, що відстань найближчої зорі від нашої плянети дорівнюється 4.5 світляних літ, щирина нашої ґалактики 100 світляних літ, а відстань до найдальше положеної ґалактики 10 більйонів світляних літ.

Але найцікавіше те, що всупереч доцьогочасному поглядові, наша Вселенна не стоїть на місці, але постійно поширюється. Всі ґалактики, включно з нашим „Чумацьким шляхом", віддалюються від себе зі скорістю пропорційною до їх взаємної відстані. Це поширення Вселенної, — це вислід експльозії „Великого Зудару".

Це, так би мовити, сценарій астрономічної революції, дійовою особою якої стала нова ділянка знання — астрофізика.

При допомозі оптичного інструменту, що має назву спектроскопу, астроном має сьогодні змогу відокремити коливання поодиноких складників зоряного світла та відчитати з них: температуру, густоту, тиск, хемічний склад, скорість обороту та силу магнетного поля майже кожної зорі.

У 1932 році народилася нова ділянка астрономії — радіоастрономія, що дає змогу науковцям проводити аналізу: світляних та радіяційних променів.

Декілька літ пізніше учені відкрили, що малесенький кристал ґерманію, охолоджений до безглядної температури, та вміщений в літаку, ракеті, або сателіті, може переловити цілу гаму теплових (інфрачервоних) променів.

Останнім осягом астрономії є можливість перелову променів — X, а навіть дуже коротких електромагнетних хвиль, що дають змогу астрономам проводити аналізи зір при допомозі не однієї, а багатьох інформацій.

І саме, ці нові джерела інформацій змінили докорінно наш погляд на структуру та зміст космосу, згадати б хоч би, найдальше віддалені від нас небесні об'єкти — квазари, з яких досі зідентифіковано приблизно 350, на відстані 8 більйонів світляних літ. Вони величиною кількакратно більші від нашої соняшною системи. Але найцікавіше це, що натуга їх світла періодично зміняється, а їх астрономічно велика відстань становить доказ їх фантастично великої енерґії емісії. Обраховано, що деякі квазари вирощують більше енерґії від енерґії 100 великих ґалактик. Пересічно кожний квазар в одній секунді висилає в простір енерґію, що нею можна б покрити електричне запотребування нашої плянети протягом 5 більйонів літ.

Астрономи не всилі вияснити джерела цієї потужної енерґії. Деякі вважають, що це, або обвал ґравітаційної енерґії, або анігіляція матерії в зутику з антиматерією.

Ще в 1930 році американський атомний фізик Роберт Оппенгаймер передбачив, що розпад великої зорі, кількакратно більшої від нашого сонця, може виростити нове, небесне тіло, величиною 10 миль проміру та неймовірно великою силою ґравітації, спроможною дослівно розчавити свої атоми, залишаючи лише ядрові їх частини.

У 1967 році астрономи потвердили існування таких зір та назвали їх пульсарами (від циклічних спалахів, що у виді радіяційної енерґії доходять до нашої

(Закінчення на стор. 4)

Омелян Твардовський

„З ЖУРБОЮ РАДІСТЬ ОБНЯЛАСЯ"

I.

16-го липня ц.р. засоби масової інформації вільного світу подали вістку про це, що в цьому дні Верховна Рада Української ССР проголосила державний суверенітет України. На вечірніх програмах численних телевізійних стацій ЗСА глядачі побачили, як ентузіястично сприйняли вислід голосування 355:4, депутати Верховної Ради Української ССР. Як показують цифри, за суверенітет проголосували теж депутати комуністи, в цьому числі велика більшість депутатів російської національности. В сучасній, підсовєтській дійсності, це дуже важливий факт, адже знаємо, як зареаґувала російська меншість до проголошень суверенітетів в таких республіках, як: Естонія, Литва, Латвія, Молдавія і інші. В основному — це заслуга чолових діячів Руху, які зуміли своєю розумною діяльністю на шляху до повної самостійности України, приєднати національні меншості в цьому числі найчисленнішу етнічну групу, яку становлять росіяни. Українці у вільному світі із захопленням й радісно сприйняли цей перший вагомий крок Верховної Ради України на шляху до повної самостійности. Велика більшість українського суспільства поза Україною, свідома цього, в яких умовинах опинилася наша Батьківщина, яких глибоких ран завдав нашому народові жорстокий окупант. Ось чому проголошення суверенітету України — радує навіть вчорашних песимістів. І все ж таки „з журбою радість обнялася", коли приглянемося ближче подіям, що мають місце в сучасній розбурханій, новим відродженням, Україні. Одним із дзеркал цього, що там діється є київська „Спортивна газета". Саме на сторінках цієї газети постійно висловлюються її читачі в справах спорту, при якому виявляють і рівень своєї національної свідомости. В останніх роках ця газета поміщує дуже часто матеріяли, що явно підбудовують національну свідомість і гордість за свою Батьківщину. Цією політикою газети невдоволені окремі російські шовіністи, які досі при допомозі місцевих малоросів займалися тотальною русифікацією української спортової молоді. Граючи ролю демократичної „Спортивна газета", в окремих випадках поміщує листи теж з цього завмираючого в Україні, русифікаційного елементу.

Для ілюстрації передруковуємо один із таких листів, що був поміщений в „Спортивній газеті" в числі 68-му в червні 1990 року, пз. „Ні в які ворота". Цитуємо: „Добродії! Прочитавши бесіду з Я. Кендзьором (Народний депутат з Львова, зам. О.Т.) у газеті від 1-го травня, ми зрозуміли, що треба далі робити в нашій Українській РСР. Треба поміняти прапори на петлюрівсько-бандерівські, назви вулиць на 'нові імена' борців за вільну Галичину, назви команд на благозвучніші 'Галичина' (як дивізія СС), 'Січові стрільці' та таке інше. (Можна і 'Мазепа' замість 'Динамо'). Треба передати добродіям з Руху, ДБУ, УГС — телебачення, зв'язок, міліцію. Тоді буде повальна радянська влада, і Кендзьор та їм подібні візьмуть за підвищення рівня фізичної культури. А хто не дає йому це зробити зараз? 'Розкутий народ може все'. Добродій каже, що ми боїмося розмовляти рідною мовою. На жаль, він не пояснює, що таке, 'своя мова'. Напередодні Пасхи ми поїхали з екскурсією до Почаївської Лаври. Були у нас виключно українці з Києва, Чернігова, Полтави, Сум. Те, що ми почули у Тернополі, — не лізе ні в які ворота. 'Геть, погані москалі, запроданці!' і таке інше чули постійно, хоча розмовляли українською мовою. Нам 'пообіцяли' пустити кров, якщо Україна стане вільною. Жодного державного прапора УРСР, поки ще не скасованого, ми не побачили. Ми не забули подій на Західній Україні у 1939 році, коли до вересня за панської Польщі все було так, як пише А. Волошин у розмові з Кендзьором. Не забули ми періоду 1944-1954 років і тих людей, яких рубали сокирами, душили, вішали, палили. Пам'ятаємо документи та фото 'діяльності' Петлюри та його січовиків, Бандери, Мельника, Коновальця. Дарма 'Спортивна газета', демонструє плюралізм думок. Коли прийде до влади Рух, то зміняться кольори, працівники редакції і навіть вдягнені в жовто-блакитну форму гравці 'будівельника' (кошиківкова дружина в Києві, зам. О.Т.) почують гучно: 'Ганьба! Геть, москалі та запроданці!'"

З неповагою
Палієнко, Шустенко,
Дідик. Київ.

Не зважаючи, що це явно провокаційний наклеп виплеканих ворожим режимом малоросів, цей факт викликує журбу, свідомого суспільства. Ці „свої" малороси створюють фактично другий фронт, на якому доводиться воювати провідникам Руху. Мусимо бути горді за цих наших патріотів, які в тих нелегких обставинах дають собі раду теж на згаданому другому фронті. В цій же київській „Спортивні газеті" в числі 83-му з 12-го липня ц.р., кореспондент Т. Донченко, п.з. „Пізнайте біль і гнів наш" помістив відповіді і думки свої та читачів газети, які теж для уваги читачів „Свободи" поміщуємо з дуже незначним скороченням.

Цитуємо: „...Рік тому навколо листа читача 'СГ' стосовно двомовного видання газети нежданo розгорілася дискусія про національну гідність українців, державність, суверенність республіки, про забуту 'життя духовного основу' — тобто мову, яка звелася на початку 80-их років до регіонального чи просто хатнього вжитку. Здавалось би, ця тема невластива спортивному виданню і декому видається надуманою, навіть штучною. Але отака думка досить помилкова. І в цьому переконують редакцію ті ж самі читачі.

Закінчення буде.

Раїса Мороз

УКРАЇНА ЗБЛИЗЬКА

III.

Яскравим і насиченим інформацією був виступ Вячеслава Чорновола. За своїх 30 хвилин він устиг розвінчати кілька вже сьогодні створених мітів партійного апарату: наглядно показав, як на ділі, не на словах, піклується партапарат про жертви чорнобильської катастрофи, конкретно називаючи прізвища Володимира Івашка й та Івана Плюща, голову Київської обласної Ради. Кілька слів про Плюща: адже тепер його обрано на першого заступника голови Верховної Ради. Якщо українці мають якісь надії на його українство, то думаю, що вони тяжко помиляються. Я слухала його і дивилася на нього в телебаченні. На вигляд — така собі безневинна „полтавська галушка". А насправді — хитрий і підступний тип, який непохитно стоїть на сторожі інтересів партійного клану. За перших три тижні його головування на сесіях Демократичний Бльок декілька раз ставив питання про його переобрання. Нічого з того не вийшло. Партапаратники не дали. Але народ, який слухав і бачив ті сесії, я певна, устиг як і я, його зненавидіти за підступність і крутійство. Врешті обрання саме його на посаду першого заступника говорить щось і про самого Івашка. Я маю підозру, що не лише кандидатура Івашка, але фіґура першого заступника була вирішена партапаратом заздалегідь. Відкритою лишалася посада лише другого заступника. І на неї назначили як мені здається, когось із Демократичного Бльоку. Михайло Горинь і Вячеслав Чорновіл обидва оповідали, що від Івашка були в них „посланці" із пропозиціями підійти, мовляв, і поговорити.

Суперечливі почуття викликав на сесіях Володимир Гриньов, обраний на заступника голови Верховної Ради України. Про нього варто сказати докладніше.

Гриньов — член КПСС, але стоїть він, як сам оголосив, на Демократичній плятформі КПСС. Це людина розумна і освічена. Виступ його як претендента на посаду голови Верховної Ради України був, можна сказати, блискучий, якби не одне „але".

Гриньов оголосив себе космополітом і представником космополітичного, як твердив він, Харкова. Проте дещо пізніше, виявилося, що цей його космополітизм має дуже виразний присмак російського шовінізму. Десь іще перед скликанням Верховної Ради він мав необережність висловитися відвертіше: вводити мовляв українську мову у вищі учбові заклади України, це саме, що вводити мову ірокезів (індіяни в Америці — РМ) в університети З'єднаних Стейтів Америки. Ці його слова свого часу потрапили до преси, а тепер виринули на сесії під час запитань до кандидата у голови. Гриньов відмовився від цих слів, сказав, що це наклеп на нього, що він любить українську мову і літературу, але ніхто йому, здається, не повірив.

Народився Володимир Гриньов на Україні, має матір українку. Знає досконало німецьку і англійську мову. А от по-українському, як виявилося на сесіях заледве годен звести докупи три слова. Та й це ще не все. Виглядало, що живе Гриньов на Україні, але цілком не орієнтується в українських справах і ситуації.

Під час свого виступу він твердив, що на Україні буцімто існує загроза сполуки крайніх консервативних сил партапарату і націоналістичних сил. Чогось фантастичнішого тяжко й придумати. Видно, що депутат, а тепер заступник Івашка, цілком живе подіями в Росії і намагається прикласти ситуацію російську на ситуацію в Україні.

Мабуть варто висловити свої враження і про виступи наших офіційно визнаних письменників. Дуже мені сподобалося слово Павличка як претендента на голову Верховної Ради. Але Ахілесовою п'ятою усіх трьох письменників — і Павличка, і Драча, і Яворівського — стали їхні гріхи у минулому: Кадіння партії і деякі виступи на соцзамовлення цієї ж партії. Тепер вона тяжко помстилася: партапаратники перетворилися раптом на пильних читачів української літератури і цитували пасажі за пасажами.

За всіх трьох чесно і гідно відповів Володимир Яворівський. „Так це ж ви і такі як ви, відрубав він, звертаючись до прискіпників, гнули нас, ламали нам хребти, а тепер із свічкою в руках вишукуєте наші маленькі гріхи! Та якби в мене був такий апарат як у вас, та хіба б я стільки гріхів знайшов у вас? Не ви маєте пред'являти нам рахунки за минуле. Моральне право на це має Левко Лук'яненко, який відгарахав за свої погляди 27 років тюрми, не поступившись своїми ідеями. Або інші, такі як Лук'яненко. Ви ж на це не маєте жодного морального права, так казав Яворівський, звертаючись до партапаратників. Більше, здається, ніхто не чіплявся.

Глибоке враження справив на мене виступ Юхновського. В особі Юхновського Україна має високоосвічену, всесторонньо ерудовану людину, вченого світового рівня і разом з тим патріота своєї землі. Його програма як кандидата на голову Верховної Ради вражала професійною всеохопністю, виваженістю і дуже конкретними і слушними пропозиціями виходу із кризи.

Слухала його програми в радіо і думала: як така людина в умовах довголітньої політичної задухи і дискримінації української науки зуміла вижити, зберегти себе як особистість і головне, ще й зробити високу наукову кар'єру в доброму сенсі цього слова.

Якби в партії було хоч трохи глузду, вона б не наполягала на обранні саме Івашка на посаду голови, а погодилася б на кандидатуру Юхновського. Його м'яка, аж іноді здавалося занадто вибачлива постава до колишніх і теперішніх партапаратників, змогла б напевно якось погодити і сумістити дві несумісні і протилежні сили Верховної Ради. Як пропонував Левко Лук'яненко, постать Юхновського могла б бути ідеальною фіґурою на тимчасовий перехідний період. Та партія не пішла на таке, показавши свою крайню заскорузлість і страх випустити кермо влади із своїх рук.

Підсумовуючи свої враження, можна сказати таке. Якби безвладно не почувався Демократичний Бльок серед такої консервативної зґраї партапаратних сил у Верховній Раді, та все ж кращі сини і дочки українського народу уперше за стільки десятиліть дістали нехай і обмежену, а все ж трибуну для щирої розмови зі своїм народом. Український народ, та й інші народи в Україні, дістали нагоду самі оцінити і визначити, хто є хто, хто говорить щиро і вболіває за долю своєї землі, а хто лише перебудувався і перелицювався на вболівальників за народ, з чиїх уст лине правда, а з чиїх — стара як світ кривда. Український народ дістав велику ін'єкцію політичного мислення і це, я сподіваюсь, не піде намарне.

Архітектурні пам'ятники України

Парафія св. Тройці Помісної української католицької церкви в Силвер Спрінґ Меріленд, одержала недавно збірку фото-картин українських храмів і ікон, що їх виготовлено з оригіналів в Україні з нагоди святкувань Тисячоліття Християнства. Збірка начисляє приблизно 40 фото-картин, в більшости величиною18 х24 інчів. Усі картини з написами та датами їх спорудження українською й англійською мовами.

Виставка фото-картин — це наче мандрівка по тих місцях, де протягом нашої історії творились, існували та збереглись стародавні та новіші мистецькі пам'ятки церковно-храмового будівництва. Вони охоплюють пам'ятки з Придніпрів'я, Північного Лівобережжя, Волині, Галичини, Поділля, Буковини, Карпатської пологи та Слобожанщини.

Створення цих всесвітньо відомих пам'яток церковної архітектури та мистецтва стало можливим завдяки згуртуванню сил народу, що в короткому часі створив могутню державу, Київську Русь. В XI — XIII століттях її влада охоплювала неосяжні простори Східньої Европи, від Німану і Сяну на заході до Волги на сході, від берегів Чорного моря на півдні до Білого моря на півночі.

Рівночасно зі зростом держави народились інші вияви самосвідомости народу, а саме літописання, виникла література, своєрідні школи архітектури і живопису, де проявились, за словами Григорія Н. Логвина, визначного дослідника цих пам'яток „життєздатність і художній геній народу". Нев'януча цінність цих пам'яток зумовлена тим, що вона в повному розумінні є твором народу.

Будуючи храми, викладаючи їх мозаїками, чи розписуючи фресками стіни соборів, нарід вкладав у них не тільки свою працю і майстерність, але й свою душу, найкращі прагнення і сподівання. Народні уподобання були втілені з великим розмахом у спокійній величі Київської Софії, Печерської Лаври, Чернігівських храмів, Львівського св. Юра та багатьох інших соборів та храмів на Україні.

Розвиток Київської держави був трагічно перерваний монгольською навалою, коли в полум'ї пожеж загинули дорогоцінні скарби. Треба було кілька століть, щоб подолати наслідки цієї страшної катастрофи. В пізніших століттях Україна стала об'єктом аґресії з боку сильних сусідів, але всетаки навіть серед невідрадних обставин польського та московського панування творча енергія українського народу не завмерла, навпаки зацвіла в усіх видах творчо-художньої діяльности. І хоч в цьому столітті особливо багато шедеврів церковного будівництва було знищено совєтською владою, почавши з 30-их років, то фото-картини мандрівної виставки виявляють, що далеко не всі храми в Україні впали жертвою сокир та бульдозерів.

Виставка була відкрита в домі св. Софії у Вашінґтоні Д. К., де можна було випозичити та перенести фотографії до кожної парафії — за малою оплатою коштів пересилки. Тому ця виставка була запляновани, як мандрівна, а церковні комітети усіх парафій без винятку можуть подбати щоб миряни мали змогу познайомитись з цими архітектурними здобутками українського народу. Це надзвичайно цікава й унікальна виставка. Її варто оглянути.

Зацікавлені комітети й особи можуть звернутись в цій справі до завідуючого члена Комітету парафії св. Тройці у Силвер Спрінґ на цю адресу: Mr. Igor Gawdiak c/o Holy Trinity Particular Ukrainian Catholic Church. P. O. Box 4214 Colesville Branch Silver Spring, MD 20904, tel. (301) 622-2338.

Християни нового відділу Союзу Українок Америки в Ню Йорку

Заходом організаційної референтки Округи в Ню Йорку Олександри Крумшин, згуртовано десять молодих жінок і створено новий відділ. Після установчих зборів, на яких обрано управу відділу з Марусею Ґой на чолі, Екзекутива СУА надала йому число 25. Від довшого часу прийнявся звичай охристити новий відділ. Під патронатом Окружної Управи, з головою Лесею Ґой в проводі, відбулися 10-го червня христини 25-го Відділу, при співучасти союзянок і гостей. Стіна за головним столом була святочно прибрана великою емблемою СУА, що була прикрашена чудово вишитим рушником. До емблеми були прикріплені кольорові стяжки. За столом сиділи молоді членки СУА у вишиваних блюзках.

Новостворений 25-ий Відділ СУА в Ню Йорку: (зліва) Люба Крумшин, Галя Сонна, Богданна Таращук, Маруся Ґой, Марія Василинюк, Ірина Потепенко, Марта Дацків, Роксоляна Заркевич, Маріянка Сосяк.

Свято відкрила голова 25-го Відділу Маруся Ґой і передала слово заступниці голови Окружної Управи Надії Савчук, ведучій, яка щирими словами привітала новий Відділ та побажала успіхів і Божого благословення та попросила кумів: Ольгу Гнатейко, заступницю голови СУА для організаційних справ, Олександру Крумшин, організаційну референтку Округи та Лесю Ґой, голову Округи СУА в Ню Йорку. Вони тримали крижмо, на якому пишалися відзначки СУА. По боках від кумів, голова Відділу, Маруся Ґой викликала членок основниць: Марту Дацків, Любу Крумшинк, Ірину Потапенко, Галю Сонну, Маріянку Сосяк, Богдану Таращук, Роксану Харкевич і новопридбану, перед самими христинами, Марію Василинюк, які по черзі підіймали стяжки від емблеми СУА.

Акт хрищення провів о. Григорій Рекучий, настоятель православної церкви Всіх Святих в Ню Йорку. Після хрищення Л. Крумшин припинала членкам нового Відділу відзначки СУА, а Ольга Гнатейко вручала їм червоні троянди. На заклик ведучої, Надії Савчук, відспівано многоліттсво. Молитву відмовив і посвятив вечерю о. Г. Рекучий, на запрошення ведучої.

Під час вечері ведуча попросила О. Гнатейко до привітального слова та членок 82-го Відділу Лесю Кіршак і 64-го Відділу Любу Атримишин до привітів, в яких вони висловили радість з правильного вибору шляху громадської праці в знаній і шанованій, великій організації, якою є Союз Українок в Америці, побажали успіхів у наміченій праці та поборюванні трудношів у громадській праці для добра і росту організації та допомоги в потребах Батьківщини — України. Письмові привіти прислали: голова СУА, Марія Савчак, Ольга Гнатейко, Окружна Управа в Ню Йорку за підписом Лесі Ґой і Евгенії Івашко, 1-ий Відділ за підписом Лідії Маґун, Управа і членки 21-го Відділу в Брукліні, 62-го Відділу в Глен Спей за підписами Віри Мазяр і Валентини Мантика, Люба Артимишин від 64-го Відділу в Ню Йорку, голова 71-го Відділу Галина Білик, 82-го Відділу за підписами Іванни Клим і Олександри Кіршак, 83-ій Відділ за підписом Варки Бачинської, Управа 89-го Відділу в Керґонксоні, за підписом д-р Стефанії Барановської, 119-ий Відділ в Йонкерсі за підписом Ірени Моцюк.

Далі ведуча Надія Савчук привітала присутніх голов Відділів з членками: 1-ий Відділ, голову, Лідію Маґун, Стефанію Гуменюк, Марію Мотиль, Анну Натину, Анну Серант, 35-ий Відділ, голову Любу Павлик і Анну Байлак, 64-ий Відділ Любу Артимишин, 82-ий Відділ Лесю Кірмак, 83-ій Відділ голову Варку Бачинську, Євгенію Івашків Анну Рак і Надію Савчук, 119-ий Відділ голову Ірину Моцюк та гостей: Тараса Добоша, Андрія Молодавця і Любу Сочинську.

На розбудову 25-го Відділу зложили грошові подарунки такі особи і відділи: Іванна Ратич, Ольга Гнатейко, Ірина Чайківська, Олександра Крумшин, п.п. Косовичі, Округа Ню Йорк, Відділи: 1, 21, 62, 71, 82, 83, 89, 119. При солодкім печиві і каві гості ще гуторили і по молитві розпрощалися з приємним почуттям, що організація СУА росте і розвивається.

Присутня А.Л.

В Чикаґо відбувся Окружний з'їзд СУА

Окружний з'їзд відділів СУА округи Чикаго відбувся 9-го червня. Округа об'єднує 428 членок у 12-ти відділах, які сягають так далеко як Міннеаполіс у Міннесоті, Милвокі у Висконсині і Гемонд в Індіяні. 9 відділів є в Чикаґо, однак їхнє членство розпорошене в різних дільницях великого міста.

З'їзд відкрила молитвою голова Окружної Управи Анастасія Хариш. Привітала почесну голову Любославу Шандру та присутніх 38 делеґаток. Президію з'їзду очолила Марія Дорожинська, протоколувала Марія Лібер.

У першій частині звітували голови відділів та референтки Окружної Управи. Великий вплив на працю в минулому році мали події, які так несподівано розгортаються в Україні. Вони спонукали членство до більшої активности у відділах та громаді й розбудили щире бажання допомагати. В тому напрямі проходила праця. Крім того майже усі відділи мають уже свої ділянки праці, які повторюються щороку. Так, наприклад, 6-ий Відділ провадить світличку „Садок вишневий", 22-ий, почавши від 1952 року, влаштовує „Український День" в Музеї науки й промислу, деколи літературний вечір чи мистецьку виставку. 29-ий влаштовує мистецькі виставки, провадить гурток книголюбів та впродовж 25-ти років займався світличкою, якої був засновником. 51-ий бере участь в інтернаціональному ярмарку та піклується українською хатою, яка є частиною постійної виставки в музеї в Мілвокі. 74-ий підготовляє станок з експонатами українського народного мистецтва на церковному фестивалі. 84-ий влаштовує літературні вечори та цікаві зустрічі. 101-ий — „Вишивані вечорниці" і показ моди. 102-ий Відділ влаштовує кожного року 2-3 виставки в американських школах і бібліотеках. Усі разом влаштовують „День Союзянки". Матеріяльною базою для них є різдвяні й великодні базари.

Окружний з'їзд наділив особливим признанням Марію Пискір — голову 51-го Відділу в Мілвокі, та Неонілю Лехман — референтку зовнішніх зв'язків 102-го Відділу в Геммонді, Інд., за активність у зв'язках з американським середовищем. Признання за діяльність у стипендійній акції одержала Віра Трощук, членка 29-го Відділу.

Про стипендії звітувала референтка Ірина Богач-Ґаджера. 12 стипендій оплачують відділи, 14 — окремі члени. Крім того 32 спонзори з-поміж громадянства оплачують 61 стипендію. У звітному часі Округа переслала 12,360 дол. на стипендійну акцію СУА.

Працю в ділянці суспільної опіки реферувала Стефанія Форович. Усі відділи багато допомогли бідним родинам, студіюючій молоді, хворим дітям. Спонтанно відгукнулися на заклик Екзекутиви СУА провести збірку на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля, вислід якої був 12,508 дол. Найбільш активним у придбанні фондів на допомогу сучасній Україні був 101-ий Відділ, який 10-го березня влаштував розваговий вечір „Весняний розрух", присвячений пам'яті композитора Володимира Івасюка.

В кінці звітувала голова Округи Анастасія Хариш. Спершу з'ясувала завдання СУА на фоні процесу духовного відродження України. Відтак, розглядаючи однорічну діяльність Округи, позитивно схарактеризувала працю окремих Відділів та референток. Найбільшим успіхом в часі її каденції було створення молодіжного Відділу ім. Катрусі Зарицької. 40-ліття діяльности відзначив 22-ий Відділ, а 20-ліття — 102-ий. З признанням згадала найстарший Відділ — 36-ий, заснований 1932 року. XXII Конвенція СУА відзначила сім Відділів Округи за взірцеве виконування обов'язків. Як голова координувала працею усіх відділів і референтур та репрезентувала Округу в усіх діях національно-громадського життя. Закінчуючи свій звіт, висловила щиру подяку Окружній Управі, особливо заступниці голови Олені Харкевич, за дружню співпрацю.

Після короткої перерви виступила почесна голова Округи Любослава Шандра. У своєму слові вона підкреслила важливість Конвенцій для членства СУА, а також ролю зорганізованого жіноцтва в допомозі Україні. Після виміни думок на вищезгадані теми, Окружний з'їзд вибрав нову Окружну Управу, яку вдруге очолила Анастасія Хариш. Округа Союзу Українок Америки в Чикаго є в добрих руках!

Приємною несподіванкою з'їзду було надання грамоти почесного членства Окружної Управи Лені Басюк, довголітній кореспонденційній секретарці за її прикладну, віддану працю в Окружній Управі від її початків (1962 р.).

Цьогорічний Окружний з'їзд відбувся в історичному році відновлення Союзу Українок в Україні. Членки Союзу Українок визначили свою ролю такою основною засадою: „Український народ доти не піднесеться ні матеріяльно, ні культурно, доки не виховає його від колиски розумна, просвічена мати".

Нашим завданням буде їм в тому допомогти!

Словом подяки та молитвою „Богородице Діво" голова закрила з'їзд.

Ярослава Панчук,
пресова референтка

ПІСЛЯ ЖАХЛИВИХ випадків вбивства чотирьох невинних дітей протягом дев'яти днів у Ню Йорку республіканський кандидат на губернатора П'єр Рінфрей виступив з закликом відновлення кари смерти. Він виступив з гострою критикою губернатора Маріо Квомо, який накладав вето на закон про найвищий ступінь покарання протягом всіх восьми років. Республіканські стратеги переконані, що становище їх кандидата в питанні кари смерті принесе йому на багато більше голосів, ніж його суперникові. На запитання пресового секретаря М. Квомо про недавні вбивства П.Рінфрей сказав: „Ми вважаємо це жахливою трагедією. Ми цілком не намагаємося використати її в політичних цілях, як це коментують деякі особи". Посадник Ню Йорку Дейвид Дінкінс наголосив на розповсюджені зброї в місті та необхідність прийняття закону, обмежуючого використання та купівлю зброї.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ ЦЕНТР контролі над інфекційними хворобами повідомив про перший випадок переносу вірусу АІДС від хворого лікаря під час процедури до пацієнта. Не дивлячись на те, що лікар-дентист мав гумові рукавиці та маску на обличчі, його пацієнтка заразилась АІДС під час видалення двох зубів. Через два роки в її крови знайдено смертоносний вірус. У попередньому повідомленні епідеміологічного центру про випадок хірурга д-ра Гаролда Деннісона говорилося, що можливість переносу вірусу АІДС від лікаря до пацієнта є мінімальна. Д-р Деннісон помер від АІДС в січні минулого року, кілька тижнів після того, як довідався про свою хворобу. Починаючи від 1982 року він зробив операції 2,160 пацієнтам, в яких після тестів не був знайдений вірус АІДС. Центр контролі над інфекційними хворобами подав приблизну кількість заражених лікарів та медичного персоналу — 5,000, з них 144 дентистів. Експерти не можуть зрозуміти, як вірус АІДС може потрапити до крови пацієнта через гумові рукавиці, але вони застановляються над проблемою: Чи повинні лікарі підлягати тестам на АІДС? Покищо цим тестам підлягатимуть всі пацієнти міських лікарень Ню Йорку, це рішення виголосив минулого тижня новий президент Корпорації нюйоркських лікарень д-р Еміліо Каррілло.

ЗБІРНИКИ АТОМОВИХ відходів у Ганфорді, Ваш., протягом кількох десятиліть випромінювали радіоактивний йод, затроюючи оточення. Новий звіт Департаменту енерґетики подає дані, які свідчать про дійсну небезпеку вибуху водня, що накопичувався в наслідок хемічних реакцій у збірниках — підземних танкерах. Повідомлення викликає песимізм та безнадійність тому, що ці танкери неможливо жодним способом забезпечити. Вже в 1950-их роках було відомо, що хемікалії, якими заливали атомові відходи можуть викликати вибухову хемічну реакцію. Прикладом став вибух у вересні 1957 року в Уральських горах, СССР. В районі Ганфорду розміщено 177 підземних збірників атомових відходів, які можуть вибухнути в наслідок збільшення температури всередині, або поштовху ззовні. Спеціяльна сенатська комісія на чолі з демократом Джаном Ґленном почала роботу в понеділок, 31-го липня. Серед головних питань зменшення небезпеки розглядатимуться причини аварійного вибуху одного із збірників у 1965 році, коли над ганфордською резервацією повис радіоактивний ґейзер висотою 50 футів.

У ПОРТ-ОФ-СПЕЙН, СТОЛИЦІ Трінідаду і Тобаго, спроба мирного полагодження з мусулманськими повстанцями, що у спробі перевороту схопили понад чотири десятки закладників, включно з прем'єр-міністром Артуром Н.Р. Робінсоном, ще дальше залишається в пеневності. Речник трінідадського уряду заявив, що прем'єр-міністер відмовився від свого звільнення поки всі закладники не будуть звільнені. Переговори між урядом та повстанцями ведуться вже від суботи, 28-го липня, через посередника, яким є канон Англіканської Церкви Ноллі Кларк.

Українське Лікарське Товариство Північної Америки

ділиться сумною вісткою із своїми членами, що дня 21-го липня 1990 р. упокоївся в Бозі

бл. п. д-р мед.

РОМАН КРУПКА

колишній голова Іллинойського Відділу УЛТПА (1960-1961)

•

Дружині, Дітям та Родині складає глибоке співчуття

Управа Відділу УЛТПА у Чикаґо

Провід Українських Націоналістів

повідомляє зі сумом українське громадянство, що в дні 29-го липня 1990 року померла в Люксембурзі на 89-му році життя

СВ. П.

СОФІЯ ФЕДАК-МЕЛЬНИК

дружина голови ПУН полк. Андрія Мельника.

Покійну поховано на цвинтарі у Люксембурзі коло Її Мужа, полк. А. Мельника. Похорони відбулися у вівторок, 31-го липня 1990 року.

•

Родині Покійної складає глибокі вислови співчуття

Провід Українських Націоналістів

ПРИВІТ З ТАБОРУ УПН-ок НА НОВОМУ СОКОЛІ

СЕРДЕНЬКА УКРАЇНИ

1990

Бандуристи...

(Закінчення зі стор. 1)

дух, який далі горить в молодих серцях. Марія за своє виконання і за цю композицію зайняла перше місце на фестивалі. А факт, що „Гомін степів" включив в свою програму цей твір показує не тільки патріотизм молодих мистців, але і їх добру зорієнтованість в українських мистецьких новинах.

Музика і спів, мельодійні звуки бандур доходили до глибини сердець слухачів. Всі учасники ансамблю є чудово зіспівані між собою і складалося враження, що вони співають одним диханням. Мистці зуміли створити спеціяльний настрій, який відповідав публіці. Їх не хотіли відпускати зі сцени, просили заспівати ще і ще і обдаровували бурхливими оплесками.

В останні суботу та неділю на Союзівці можна буде оглянути цікаві виставки. У бібліотеці „Гостинниці" проходила надзвичайна виставка професійно виконаних вишивок Мирослави Стахів, на якій були виставлені мапа „Україна у вишивці", обрядові та декоративні рушники, гафти на підризниках і дитячий одяг. У вестибюлі відбулася виставка-продаж живопису Тереси Марків.

ЗСА вивозять...

(Закінчення зі стор. 1)

лені спеціяльні загони поліції. У колоні було кілька зелених мікроавтобусів з поліцейськими, озброєними автоматами.

Приблизно за дві з половиною години перші вантажні авта з хемічними стрільнами прибули до міста Мізау, розташованого 50 км від Кляузена. Там герметичні контейнери зі стрільнами будуть повантажені у спеціяльні залізничні вагони, які доставлять їх у порт Норденгам на Північному морі. Американські військові кораблі відвезуть їх звідти на невеличкий острів Джанстона в Тихому океані, де стрільна спалять у спеціяльно побудованій для цього печі. Острів Джанстона розміщений 1,290 км на південний захід від Гавайських островів.

Уряд Західньої Німеччини виділив 50 міл. марок (31.2 міл. дол.) на вивезення стрільнів з Кляузена, а Пентаґон додав ще 52 міл. дол.

Стрільна калібром 155 і 203 мм були завезені на місцевий склад між 1958 і 1968 роком. Протягом найближчого місяця колони авт будуть щодня відвозити їх в Мізау. Перевезення їх в порт залізницею займе приблизно тиждень і буде проводитися вночі.

У 1986 році канцлер Гельмут Коль і президент ЗСА Роналд Реґен підписали угоду, згідно з якою американські хемічні стрільна повинні бути вивезені зі Західньої Німеччини до 1992 року. Президент Джордж Буш прийняв рішення зробити це значно скорше.

Домагаються...

(Закінчення зі стор. 1)

що „Дюранті був найбільшим брехуном між журналістами, якого я знав впродовж 50 років", стаття закликає писати листи або виповнити залучену до передплатників поштову картку до „Ню Йорк Таймсу", зглядно до видавця А. Сулцбергера, з вимогою повного виявлення афери Дюранті і повернення його нагороди Пуліцера.

Привітання, резолюції...

(Закінчення зі стор. 1)

Чотири члени Фінансової комісії уконстатувалися як слідує: І. Сєрант для подання пропозицій в українській мові, Іван Ґавалюх для подання пропозицій в англійській мові; Левка Паньків як секретаря англійською мовою, а Лев Вовк перебрав функцію секретаря української мови. Ця комісія вже в неділю, 27-го травня, розпочала свою працю, яка відбувалася у тісній співпраці із головним касиром УНС Уляною Дячук.

Для улегшення устійнення певних рішень та поради пропозицій для делеґатів, поодинокі члени комісії засягали опіній, думок та спостережень поодиноких делеґатів вже на Конвенції. Базуючись на зібраних фактах, на аналізі фінансових звітів та інших матеріялах, комісія спрецизувала певні пропозиції та рекомендації до апробати 32-ої Конвенції. Ці рекомендації не є подані у такому самому порядку, як є подані завдання Фінансової комісії на початку останнього звіту:

I. Ідучи на зустріч самостійницькому пробудженню українського народу та великим бажанням делеґатів цієї конвенції, Фінансова комісія рекомендує створити фонд УНС для допомоги Україні у висоті 250,000 дол. як мінімум. Засобами для цього фонду мають бути: бюджетова дотація УНС 100,000 дол., посилена збірка поміж членами УМС, заклик до членства УНС повернути свої дивідендові чеки на фонд, пожертва конвенційних делеґатів у висоті 25 дол. на цей фонд, щоб підкреслити вагомість конечної потреби помочі братам і сестрам в Україні. За прикладом конвенційних делеґатів піде все членство УНС.

II. Висота дієти: Фінансова комісія пропонує Конвенції — затвердити дієту для делеґатів та інших учасників Конвенції у висоті 150 дол. за день, попередня Конвенція затвердила 120 дол.

III. Платня Екзекутивного Комітету: Фінансова комісія рекомендує Конвенції затвердити підвишку до засадничої платні у висоті 5% та збільшити репрезентаційний фонд для кожного члена Екзекутивного Комітету від 3,000 дол. до 5,000 дол. Комісія також бачить потребу, щоб Екзекутива перевірила справу признання дорівнюючого фонду репрезентації для заступників головного предсідника, які тепер таких фондів не отримують.

IV. Бюджет УНСоюзу на 1990 рік: Фінансова комісія разом із головним касиром перейшли та проаналізували усі позиції запропонованого бюджету так по стороні прибутків, як і по стороні видатків. Комісія уважає, що пропоновані цифри є реальними, а то тим більше, що вони вже є базовані на пройденому одному кварталі та вислідах попереднього року. Фінансова комісія рекомендує Конвенції прийнятий цей бюджет так, як його прочитала головний касир Уляна Дячук.

V. У точці „Евентуалія": Фінансова комісія розглянула справу винагород секретарів за їхню працю у збиранні членських вкладок. Після точної аналізи Фінансова комісія пропонує відложити цю справу на дещо пізніший час, тим більше, що з огляду на нові поліси щойно впроваджені в 1987 році треба мати принайменше трирічний досвід. Пропонується, щоб нова Екзекутива перевірила цю ділянку при кінці 1990 року і евентуальні зміни у винагороді секретарів представила до апробати Головному Урядові УНС.

КОМІСІЯ СЕКРЕТАРСЬКИХ СПРАВ

Комісія була вибрана на 32-ій Конвенції Українського Народного Союзу в Балтиморі у дні 29-го травня 1990 року.

I. Комісія секретарських справ з великим затурбованням ствердила великий спад членства УНСоюзу в останньому часі, майже 2,000 членів річно. Це велика втрата для Союзу. Платні організатори себе не виправдали. Вони коштували Союзові багато грошей, однак приєднані ними члени на високі суми дуже скоро були суспендовані (76% згідно зі звітом головного контролера С. Гавриша, сторінка 12). Як ствердив С. Гавриш платні організатори приєднали тільки 1% членства, а 99% секретарі. Отже, як бачимо, секретарі є базою, остоєю Українського Народного Союзу і тільки вони можуть врятувати Союз від дальших втрат. Тому уважаємо, що винагороди секретарів треба значно підвищити, щоби заохотити їх до кращої праці та до більшої продуктивности. Тому пропонуємо такі підвишки секретарських винагород:

1). 80% першої вкладки
2). 14% із дальших зібраних вкладок
3). 10% одноразової нагороди за полісу із одноразовою вкладкою.

II. Продовжити важність акцидентової поліси (ADD) до 70-го року життя та по можливості збільшити її до 10,000 дол. В той спосіб ми спинили б передчасний відхід від Союзу багатьох наших членів.

III. Члени, які закінчили 79-ий рік життя та мають життєве забезпечення, одержують тепер дивіденду у висоті своєї вкладки. Пропонуємо цей вік знизити до 78-го року життя члена. Член мусить належати до УНСоюзу 15 літ.

IV. Відбувати щороку секретарські курси для секретарів у місцевостях Америки і Канади і притягати до них евентуальних кандидатів на секретарів із молодшого покоління.

V. Оплату за „Свободу" для членства УНСоюзу включити до їхніх вкладок.

VI. Частину грошей УНСоюз повинен льокувати в українських кредитівках, ідучи за кличем „Свій до свого".

VII. Висилати півроку даром „Свободу", „Український Тижневик" або „Веселку" на вказані секретарем адреси, щоби в той спосіб заохотити даних людей стати членами УНСоюзу

VIII. Видавати квартально „Інформативний Бюлетень" про УНСоюз, їх продаж та евентуальні зміни та пересилати його на руки секретарів, щоби вони були стало в курсі союзових справ.

IX. Видрукувати малі і великі конверти та листовий папір з емблемою УНСоюзу для ужитку відділів.

X. Виготовити для секретарів нові книги членів (binders) для легшого користування.

XI. Секретарів за 25 років праці для УНСоюзу відзначати плякетами і пам'ятними годинниками.

Склад комісії: **Роман Б. Припхан** (Відд. 399), голова, **Михайло Сорока** (Від. 136), заступник голови, **Тетяна Сілецька** (Від. 233), англомовна секретарка, **Даня Ясінська** (Від. 287), україномовна секретарка, **Роман Куропась** (Від. 20), координатор, **Володимир Гетьманський** (Відд. 374), член.

ПРОПОЗИЦІЯ АДВ. НЕСТОРА ОЛЕСНИЦЬКОГО

Пропоную, щоб Конвенція зобов'язала новообраний Головний Уряд УНС, щоб створив до 1-го грудня 1990 року Статутову комісію з-поміж себе та членів УНСоюзу.

Згадана Статутова комісія матиме завдання вивчити та переробити нинішній статут УНС, одержати від членів, секретарів відділів та округ їхні пропозиції щодо змін. Статутова комісія матиме також власний бюджет для заанґажування потрібних експертів (за згодою Головного Уряду). Згадана комісія повинна опублікувати в наших часописах свої висновки та рекомендації, підготувати пропонований проєкт нового статуту для апробування його на наступній спеціяльній чи звичайній Конвенції УНС.

Пропонований новий статут УНС має бути пристосований не лише до всіх правил федеральних і стейтових, але й до потреб своїх членів, українців у світі та, зокрема, в Україні з метою повести УНСоюз до його наступного сторіччя.

На непознаних...

(Закінчення зі стор. 2)

пляиети). Радіяція цих космічних ґенераторів проходить з докладністю швайцарського годинника в час від чотирьох до 30 секунд.

Досі відкрито біля 100 невтронних зір, що їх питома вага переходить межі людського уявлення. Чайна ложка цієї матерії важитиме на поверхні землі приблизно один більйон тонн.

Але невтронна зоря (пульсар) не становить рекорду тягару в космосі. Цей рекорд належить концентрації матерії, що постає по розпаді величезної зорі, яку астрономи називають популярно „Чорною дірою". Вона становить межову концентрацію матерії, що її передбачив Айнштайн у своїй теорії відносности.

Її прийняв весь науковий світ, як теоретичну необхідність, а яку щойно недавно потвердили рентґенівські телескопи, вміщені в дослідних ракетах та сателітах.

Виявляється, що у висліді обвалу зорі, в її старшому віці та шаленого стиску матерії, її ґравітаційна енерґія може збільшитися до таких меж, що навіть світло не може крізь неї пройти та стає її в'язнем. Така зоря блисне одним спалахом і більше не можна її побачити, навіть найбільшим телескопом світу. А все ж таки, ця майже фантастична зоря, має потужний вплив на рух довколишніх космічних тіл і вважається тому найбільш загадковим та контроверсійним об'єктом Вселенної.

• РОЗШУКИ •

Пошукую
СЕРГІЯ ІВАНОВИЧА ШНІРА (SHNIR) або його доньок **ОЛЬГУ І ГЕЛЕНУ.**
Шукає родина брата Лукаша.
Писати на адресу:
LIDIA HRESHCHYSHYN
117 Lebrun Road
Buffalo, N.Y. 14215
(716) 833-4686

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

ЮЛІЯН ПОПОВИЧ, член УНС Відд. 432-го ім. Тараса Шевченка в Торонто, Канада, помер 12-го квітня 1990 року на 90-му році життя. Народжений 1899 року. Членом УНС став 1946 року. Залишив у смутку дружину, дочку, сина, 3-ох внуків і двох правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Гевенлі Рест у Віндзорі, Онт. Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ІВАН КЕФОР, член УНС Відд. 184-го Т-ва „Верховинці" в Ню Йорку, Н.Й., помер 20-го червня 1990 року на 90-му році життя. Нар. 1901 року в селі Середне, пов. Підгайці, Україна. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку дочку Олімпію Л. Роговську з мужем Володимиром, дітьми та внуками. Похорон відбувся 23-го червня 1990 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Варка Бачинська, секр.

ЕЛІЗАБЕТ ЦЮРОПАЙЛОВИЧ, член УНС Відд. 385-го Т-ва „Запорозька Січ" в Міннеаполіс, Мін., померла 26-го квітня 1990 року на 68-му році життя. Нар. 1921 року в Марібор, Юґославія. Членом УНС стала 1964 року. Залишила у смутку сина Нестора з родиною; братів Фредрика і Роберта Велст з родинами, шваґрів Ореста й Богдана Цюропайлович, Павла Воробія з родинами і братову Александру Пакуляк з родиною. Похорон відбувся 30-го квітня 1990 року на цвинтарі Лейквуд в Міннеаполіс, Мін.

Вічна Її Пам'ять!

Мирон Крамарчук, секр.